

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 723/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Juríkom, PhD., ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava sp. zn. 8 C 106/2012 a jeho uznesením zo 4. marca 2013 a postupom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 194/2013 a jeho uznesením z 9. júla 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. októbra 2013 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 106/2012 a jeho uznesením zo 4. marca 2013 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 Co 194/2013, a jeho uznesením z 9. júla 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol odporcom v konaní vedenom okresným súdom, v ktorom mu bol 11. novembra 2009 doručený platobný rozkaz. Dňa 25. novembra 2009 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktoré súd posúdil ako odpor. Okresný súd uznesením z 21. júla 2010 sťažovateľom podaný odpor odmietol kvôli tomu, že nebol odôvodnený. Sťažovateľ predmetné uznesenie nenapadol odvolaním. Svojím návrhom doručeným okresnému súdu 6. februára 2012 sa sťažovateľ domáhal povolenia obnovy konania a odkladu vykonateľnosti platobného rozkazu s poukazom na to, že 24. januára 2011 sa dozvedel o dôvode obnovy konania. Povolenie obnovy konania odôvodňoval tým, že platobný rozkaz bol vydaný napriek skutočnosti, že podľa § 172 ods. 9 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) súd nevydá platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, pričom bol toho názoru, že zmluva takúto podmienku obsahuje, ďalej tým, že platobný rozkaz je v rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), a opodstatnenosť povolenia obnovy konania zakladal aj na skutočnosti, že v exekučnom konaní sa mu nepodarí zvrátiť exekúciu, keďže exekučným titulom je platobný rozkaz, ktorý je právoplatným rozsudkom súdu.

Okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh sťažovateľa na obnovu konania s poukazom na § 230 ods. 1 OSP z dôvodu nedodržania trojmesačnej subjektívnej lehoty na jeho podanie. Okresný súd v napadnutom uznesení okrem iného uviedol: *„Nakoľko navrhovateľ nepreukázal dodržanie trojmesačnej subjektívnej lehoty súd sa ďalej v konaní aj z dôvodu hospodárnosti nezaoberal tým, či navrhovateľ splnil dôvod obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a), súd len uvádza, že uvedené navrhovateľ nijakým spôsobom*

nepreukázal, keď predmetný platobný rozkaz nenapadol riadnym opravným prostriedkom, resp. ním podaný odpor bol právoplatne odmietnutý a teda navrhovateľ nevyužil svoje právo účastníka konania napadnúť rozhodnutie súdu opravným prostriedkom.“ Z rovnakého dôvodu, že návrh na podanie obnovy konania bol podaný oneskorene, sa okresný súd nezaoberal ani dôvodom obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) OSP.

Proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na obnovu konania podal sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote odvolanie.

Krajský súd sťažnosťou napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

Sťažnosťou podanou proti napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd rozhodol, že „*právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 8C/106/2012 a Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/194/2013 z 9. 7. 2013 porušené*“. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd rozhodol tak, že napadnuté „*uznesenie Okresného súdu Trnava, sp. zn. 8C/106/2012 a Uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/194/2013 z 9. 7. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie*“. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd uložil okresnému súdu aj krajskému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000 € a okresnému súdu, ako aj krajskému súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

Sťažovateľ podobne ako v odvolaní aj v sťažnosti ústavnému súdu opakuje svoju hlavnú námietku, podľa ktorej tak okresný súd, ako aj krajský súd pochybili, keď za rozhodujúci okamih pre začatie plynutia subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania považoval dátum, ktorý sťažovateľ nesprávne uviedol v návrhu na obnovu konania.

Napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu sťažovateľ vytýka tieto vady:

„a) postupom súdu, nevykonaním dôkazov a neoboznámením so zmenou právneho posúdenia odvolacím súdom pri súčasnom neumožnení sa k zmene právneho posúdenia vyjadriť sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom,

b) rozhodnutie je arbitrárne, založené na nesprávnom právnom posúdení veci,

c) rozhodnutie je nepreskúmateľné,

d) rozhodnutie súdu je v rozpore s európskymi normami na ochranu spotrebiteľa a porušuje práva spotrebiteľa podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie.“

Odňatie možnosti konať pred súdom spočívalo podľa sťažovateľa v tom, že súd ho vôbec nekonfrontoval v sporných otázkach. *„Formalisticky súd vychádzal iba z návrhu a aj napriek všetkým jasným, vecným, zrozumiteľným a najmä logickým vysvetleniam a argumentom navrhovateľa odvolací súd rezignoval na akúkoľvek procesnú aktivitu v zmysle dokazovania a odstránenia nejasností.“* Podľa sťažovateľa sa odvolací súd vo svojom odôvodnení obmedzil len na všeobecné a povrchné konštatovania, ako napr. nebola zachovaná subjektívna lehota na podanie návrhu (§ 230 ods. 1 OSP) a pod., alebo v odôvodnení uznesenia zazneli aj tieto argumenty ako *„Odvolací súd považoval za nepreukázané a účelové tvrdenia navrhovateľa, že z jeho strany došlo v návrhu na obnovu konania len k chybe v písaní a v skutočnosti sa o dôvode dozvedel dňa 24. 01. 2012 (s. 3, ods. 6 Uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/194/2013, z. 9. 7. 2013), ktoré rozhodne nemajú žiadnu oporu v zákone, nie sú správne a preskúmateľné“.* Sťažovateľ zastáva názor, že uvedené rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu sú tým založené na *„neopodstatnených tvrdeniach, ktoré sú mimo rámec zákona ako aj nesprávnej aplikácii ustanovení právnej úpravy pojednávajúcej o inštitúte obnovy konania (napr. nesprávna aplikácia zásady právnej istoty účastníkov konania, ako aj tretích osôb - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS - v prípade navrhovateľa, ktorá v tomto konaní vystupuje ako spotrebiteľ, vplyv zverejnenia rozhodnutí SD EÚ v Úradnom vestníku EÚ, na internetovej stránke SD EÚ na posúdenie včasnosti*

podania návrhu a iné).“. Postupu odvolacieho súdu navyše vytýkal, že bol „sprevádzaný iba písomným konaním bez možnosti sa vyjadriť a nevykonaním nijakých dôkazov, ktorých vykonanie by mohlo viesť k spravodlivému riešeniu súdneho sporu o opodstatnenosti návrhu na obnovu konania“. Podľa sťažovateľa tak bola „popretá aj akákoľvek zásada ústnosti konania a prístup účastníka k súdu v kontexte vykonania riadneho dokazovania. Je zrejmé, že ak v odvolacom konaní prevláda zásada písomnosti, mal by konajúci súd o to citlivejšie vykonávať a hodnotiť dôkazy, a to osobitne, ak je voči navrhovateľovi vedená exekúcia, ktorá je s najväčšou pravdepodobnosťou (s ohľadom na rozhodovaciu prax konajúcich súdov SR) nezákonná.“. K odňatiu práva na prístup k súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť „vzhľadom na nepreskúmateľnosť rozhodnutia, nevysporiadanie sa s dôvodmi obnovy konania a procesný postup pri dokazovaní“. Podľa sťažovateľa „Extrémna arbitrárnosť výkladu spôsobila, že právo navrhovateľa na obranu svojich práv bolo iba iluzórne a nevykonanie dokazovania viedlo k odňatiu prístupu k súdu a porušeniu práva povinného podľa čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“. Podľa sťažovateľa k odňatiu práva konať pred súdom v materiálnom zmysle malo dôjsť porušením jeho procesných práv na vykonanie navrhovaných dôkazov.

Nesprávneho právneho posúdenia sa mal prvostupňový a odvolací súd podľa sťažovateľa dopustiť vo vzťahu k posúdeniu dôvodov obnovy konania a splnenia subjektívnej lehoty. Podľa sťažovateľa „Konajúce súdy výhradne formalisticky konštatovali, že navrhovateľom podaný návrh na obnovu konania nebol podaný včas z dôvodu nezachovania 3-mesačnej subjektívnej lehoty. Konajúce súdy však nesprávne právne posúdili splnenie subjektívnej lehoty pre povolenie obnovy konania, ktorú OSP v § 230 ods. 1 špecifikuje ako 3 mesiace od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo keď ju mohol uplatniť.“. Sťažovateľ namieta, že „prvostupňový a odvolací súd nevykonali žiadne relevantné dôkazy, ktoré by mohli viesť k odôvodnenému úsudku, že návrh na obnovu konania bol podaný oneskorene“ a že „konajúce súdy tak rozhodovali čisto formalisticky“. Sťažovateľ uvádza: „Ak by sa konajúce súdy našim návrhom podrobne a precízne zaoberali, nemohli by v žiadnom prípade dôjsť k takémuto záveru, najmä ak sa účastník konania dovoľával už pred súdom 1. stupňa, že v návrhu sa

dopustil písárskej chyby a zle uviedol rok, v ktorom sa oboznámil so skutočnosťami zakladajúcimi dôvody obnovy konania. Od súdu by sa minimálne očakávalo, že vyzve navrhovateľa na odstránenie prípadných nejasností a sporných tvrdení uvedených v návrhu. Len obyčajným doplňujúcim podaním mohol navrhovateľ súdu objasniť otázku, kedy sa presne o možnosti obnovy konania dozvedel.“

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že „sa od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS... dozvedel o stránke Ministerstva spravodlivosti SR, kde sú zverejnené viaceré rozhodnutia súdov relevantné pre jeho prípad. Nebyť kontaktu navrhovateľa so združením, nevedel by o týchto rozhodnutiach - a práve toto je moment subjektívnosti, kedy sa účastník konania mohol dozvedieť o dôvode obnovy konania. Na tomto závere nič nemení ani to, či ich Európsky súdny dvor vydal v roku 2000, 2005 alebo na jeseň minulého roku a tiež na tomto závere nič nemení, skutočnosť, kedy boli zverejnené na stránke Ministerstva spravodlivosti SR, či v Úradnom vestníku EÚ.“ Rozhodnutie prvostupňového aj odvolacieho súdu preto sťažovateľ považuje za „prepäto formalistické, čo má pre navrhovateľa za následok, stav denegatio justitiae, tzn. navrhovateľovi bolo napadnutými formalistickými postupmi konajúcich súdov a ich rozhodnutiami priamo odňaté právo na prístup k súdu... a spravodlivosti.“ Podľa sťažovateľa „úvahy súdu a ich rýdže prepäto formalistické závery o oneskorenom podaní návrhu zjavne vybočujú z rámca, ktorý pripúšťa ústavný regulatív práva na súdnu ochranu a aj regulatív práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd“. Sťažovateľ je toho názoru, že „hrubo nesprávne právne posúdenia v spojení s prepätým formalizmom zasiahli do uvedených práv navrhovateľa takou intenzitou, že mu vlastne bolo odňaté právo na spravodlivosť...“. Sťažovateľ tvrdí, že „odvolací súd pri eminentnom záujme na potvrdení formalistického rozhodnutia súdu 1. stupňa si z argumentácie v spore vybral len to, čo sa mu hodilo a nemal záujem vôbec verifikovať právne argumenty uplatňované navrhovateľom pred súdom 1. stupňa a následne podanom odvolaní. Ak by si súd spôsobom, známym pre dokazovanie, vyriešil sporné okolnosti momentu začatia plynutia subjektívnej lehoty, ktorých sa sťažovateľ vytrvale dovoľával, musel by dospieť k záveru, že podmienky obnovy konania sú splnené.“. Podľa sťažovateľa

„súdy — pokiaľ vôbec nevykonali nijaké relevantné dokazovanie — mali vychádzať z tvrdenia navrhovateľa a dospieť k záveru, že subjektívna lehota bola dodržaná, prípadne vykonať dôkazom výsluchom predsedu, či podpredsedu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS“.

Na podporu svojich tvrdení, že v napadnutých uzneseniach sa okresný súd a krajský súd dopustili nesprávneho právneho posúdenia, sťažovateľ dodáva, že *„zamietnutím návrhu na povolenie obnovy konania, boli... porušené spotrebiteľské práva navrhovateľa, opäť striktným formalizmom súdov, ktoré niežeby naplnili komunitárne právo, ale chránia údajnú právnu istotu pri tak hrubom nemorálnom rozsudku všeobecného súdu, ktorý spotrebiteľa zaväzuje na priam na úžerné plnenie“.* Sťažovateľ poukazuje na to, že *„judikatúra Súdneho dvora EÚ jasne potvrdzuje, že spotrebiteľovi patrí ochrana ex offio, a to aj vtedy, keď sa tento nebránil v základnom konaní“.* Do pozornosti sťažovateľ dáva *„rozhodnutia uvedené v... návrhu na obnovu konania a jeho doplnení a ďalej rozhodnutie OCÉANO GRUPPO EDITORIAL a osobitne bod 61. rozhodnutia GODARD, podľa ktorého má súd dokonca pôsobiť ako advokát spotrebiteľa“.*

Tretiu sťažovateľom uvádzanú vadu, ktorá mala mať za následok porušenie základných práv sťažovateľa, konkrétne nepreskúmateľnosť rozhodnutia, sťažovateľ zakladá na nedostatku dôvodov rozhodnutia a porušení zásad dokazovania v civilnom konaní. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že *«konajúce súdy... pre ustálenie otázky zachovania subjektívnej lehoty pre povolenie obnovy konania nesprávne vyhodnotili, resp. považovali za „nepreukázané a účelové tvrdenia navrhovateľa, že z jeho strany došlo v návrhu na obnovu konania len k chybe vpísaní a v skutočnosti sa o dôvode dozvedel dňa 24. 01. 2012.“ (s. 3, ods. 6 Uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/194/2013 z 9. 7. 2013) a súčasne pri nesprávnej úvahe dospeli nesprávne k skutkovým zisteniam».* Postupu odvolacieho súdu sťažovateľ vytýka, že nevykonal nijaké dokazovanie – *„nedopytoval sťažovateľa, ktorého tvrdenia spochybňoval, rovnako konajúce súdy nedopytovali ani Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, na ktoré sa sťažovateľ odvolával a práve toto by mohlo pravdivosť slov sťažovateľa potvrdiť, prípadne vyvrátiť.“* Sťažovateľ tvrdí, že

konajúce súdy neurobili nič, aby „jasne preverili a osvedčili dôvodnosť a zákonnosť návrhu na obnovu konania“. Prvostupňový a odvolací súd tak podľa sťažovateľa „nielenže zle a nesprávne vyhodnotili dôkazy v spise, ale najmä ani nevykonali potrebné dôkazy pre správne a zákonné rozhodnutie o návrhu na obnovu konania“. Sťažovateľ poukazuje, že „napadnuté rozhodnutie krajského súdu neobsahuje nijaké dôvody, pre ktoré došlo k zamietnutiu návrhu na odklad a zastavenie exekúcie a potvrdeniu tohto zamietnutia. Rozhodnutia súdov sú tak založené výhradne na konštatovaniach súdov bez akéhokoľvek ďalšieho preskúmateľného zdôvodnenia. Takýto stav je ústavnoprávne neakceptovateľný a zakladá rozpor postupu súdu s cieľmi OSP vymedzenými v čl. 1 OSP.“. Sťažovateľ uzatvára, že „napadnuté rozhodnutia sú v celom rozsahu nepreskúmateľné“ a že «namiesto dokazovania sa súdy „spolehli“ len na svoje vlastné úvahy a konštatovania, a to bez opory v relevantných dôvodoch rozhodnutia - rezignovali dokonca aj na tak imanentnú skutočnosť, akou je skúmanie zachovania subjektívnej lehoty.». Podľa sťažovateľa sa „súdy nevysporiadali náležite a nepochybniteľne so žiadnym z dôvodov návrhu na obnovu konania, celé odôvodnenie spočívalo len v zdôvodňovaní uplynutia subjektívnej lehoty a v poučovaní sťažovateľa ako mal a nemal postupovať (možnosť podať odpor a pod.)...“.

Štvrtý dôvod uvádzaný sťažovateľom v sťažnosti, vedúci k porušeniu základných práv sťažovateľa vidí sťažovateľ v tom, že napadnuté rozhodnutie súdu je v rozpore s európskymi právnymi normami na ochranu spotrebiteľa (predovšetkým s jeho právom na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách), porušuje práva spotrebiteľa podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie, a rovnako tak v skutočnosti, že zo strany konajúceho súdu nedošlo k predloženiu prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v situácii, ak výklad relevantných ustanovení práva Únie nie je jasný.

Sťažovateľ uvádza: „Porušenie práv sťažovateľa ako spotrebiteľa garantovaných v čl. 38 Charty základných práv EÚ a čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ spôsobil odvolací súd tým, že neprihliadol na vysoký záujem európskeho práva na ochrane spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami tak ako to ukladá kogentné ustanovenie a pravidlo postavené na roveň verejného poriadku - čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých

podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Podľa najnovšej judikatúry Súdneho dvora EÚ majú súdy členských štátov poskytnúť ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami aj v skrátanom konaní pri vydávaní platobného rozkazu.“ Odvolávajú sa na relevantnú judikatúru Súdneho dvora (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-618/10 Banco Español de Crédito SA/Joaquín Calderón Camino) sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že „vnútroštátny súd je povinný ex offo preskúmať prípadnú nekalú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, pokiaľ má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel“.

S ohľadom na nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru sťažovateľ uvádza: *„Prvostupňový a odvolací súd nesprávne a neodôvodnene vykladajú Európske právo, konkrétne čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. V zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora v prípade Cilfit, ak prejednávaná vec súvisí s európskym právom a nie je splnená podmienka acta claire konajúci vnútroštátny súd je povinný predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ. Súdy mali možnosť a v zmysle záverov CILFIT aj povinnosť predložiť Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálnu otázku. Takto však nepostupovali, a teda konali nezákonne, porušujú normy európskeho práva - na úkor práv sťažovateľa - spotrebiteľa a záväzku lojality k EÚ a jej supranacionálnemu právnemu poriadku (rozsudok Van Gend en Loos).“*

Návrh na primerané finančné zadostučinenie sťažovateľ odôvodňuje tým, že *„účastník konania ako otec a živiteľ rodiny je dlhodobo vystavený prebehajúcej exekúcii, ktorá má vážny dopad na jeho majetkové práva (najmä s poukazom na § 61 Exekučného poriadku). Konajúce súdy tak vážne pochybili ešte v štádiu rozhodovania o návrhu na vydanie platobného rozkazu, keď vôbec neskúmali súlad uplatňovanej pohľadávky s právnymi normami Slovenskej republiky ako aj s komunitárnym právom. Priebeh súdnych konaní znáša sťažovateľ veľmi ťažko, jeho zdravotný stav sa výrazne zhoršil a konajúce súdy už v poradí štvrtýkrát porušili jeho právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, II. ÚS 324/2014).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného

práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05), prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto treba považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, I. ÚS 140/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia plynú (PL. ÚS 21/00).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Článok 6 ods. 1 dohovoru upravuje právo na spravodlivý súdny proces (spravodlivé konanie pred súdom).

1. K namietanému porušeniu práv uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C 106/2012 zo 4. marca 2013

Ústavný súd sa najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 C 106/2012 zo 4. marca 2013. V súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tejto časti sťažnosti sťažovateľa, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho práv týmto rozhodnutím okresného súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu zveruje Občiansky súdny poriadok v tomto prípade odvolaciemu súdu. Odvolací súd vo veci o podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. 24 Co 194/2013 z 9. júla 2013. Krajský súd ako súd odvolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či odvolanie sťažovateľa bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Ústavný súd sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 C 106/2012 zo 4. marca 2013 z týchto dôvodov podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu práv uznesením krajského súdu sp. zn. 24 Co 194/2013 z 9. júla 2013

Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti namieta odňatie mu možnosti konať pred súdom, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť uznesenia krajského súdu, tieto dôvody nesporne spadajú pod ustanovenie § 237 písm. f) OSP, podľa ktorého „dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom“.

Z obsahu sťažnosti a pripojeného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ dovolanie proti namietanému uzneseniu krajského súdu, a to napriek tomu, že podľa

ustanovenia § 237 písm. f) OSP bol tento mimoriadny opravný prostriedok proti označenému uzneseniu krajského súdu prípustný, nepodal, čím nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje.

Ústavou daná právomoc ústavného súdu neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovaciú činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 237 písm. f) OSP. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

Aj podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02).

Ako vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Keďže proti uzneseniu odvolacieho súdu bolo prípustné dovolanie [§ 237 písm. f) OSP], právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa má najvyšší súd ako súd dovolací, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Z uvedených dôvodov bola preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania uznesením ako neprípustná odmietnutá.

Nad rámec veci ústavný súd k námietkam uvedeným v sťažnosti však považuje za potrebné dodať, že krajský súd spolu s okresným súdom dali jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v odvolaní nastolil. Krajský súd ani okresný súd neponechali bez povšimnutia argumenty sťažovateľa, ktoré majú pre vec podstatný význam, a napadnuté uznesenie krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia a jeho prípadnej arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočívajúce v porušení právnej úpravy Európskej únie týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa vrátane príslušnej judikatúry Súdneho dvora (predovšetkým s ohľadom na povinnosť vnútroštátnych súdov preskúmať ex offio nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách) a v nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ústavný súd s poukazom na ustálenú judikatúru Súdneho dvora (napr. rozsudky Súdneho dvora z 12. apríla 2005 vo veci C 145/03 Keller, Zb. s. I 2529, bod 33; z 18. júla 2007 vo veci C 119/05 Lucchini, Zb. s. I 6199, bod 43, ako aj z 11. septembra 2008, vo veci C 11/07 Eckelkamp a i., Zb. s. I 6845, body 27 a 32) uvádza, že krajský súd nebol v prerokováanej veci povinný v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie obrátiť sa na Súdny dvor so žiadosťou o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke z dôvodu, že výklad práva Európskej únie k otázkam nastoleným sťažovateľom možno nájsť v ustálenej judikatúre Súdneho dvora a výklad práva Únie je bez pochybností jasný a zřejmý. Nepredložením prejudiciálnej otázky tak krajský súd nemohol zasiahnuť do sťažovateľovho práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Nemožno pritom opomenúť, že predmetom konania pred všeobecnými súdmi v danej veci bol návrh na obnovu konania, ktorý bol zamietnutý z dôvodu nedodržania subjektívnej

lehoty na jeho podanie (ktorú si stanovil sám sťažovateľ), a preto otázky nastolené sťažovateľom týkajúce sa výkladu nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách by mohli byť prípadne predmetom obnoveného konania v prípade, že by obnova konania bola povolená.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite sťažnosti.

Svojím doplnením sťažnosti doručeným ústavnému súdu 11. júna 2014 sťažovateľ žiada ústavný súd, aby v prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že *„obnova konania nie je dôvodná a súdy sa nedopustili porušenia práva na ochranu práv spotrebiteľa a práva na súdnu ochranu“*, sa ústavný súd vyjadril k otázke, *„ako inak, resp. akým právnym prostriedkom zabezpečiť presadenie európskeho práva ochrany spotrebiteľa v situácii, keď súdy skôr porušili normy na ochranu spotrebiteľa, čím nerešpektovali prioritu európskeho práva“*.

Zodpovedanie tejto otázky ústavný súd v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2014